

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr et Mgr. Jaroslavem Vávrou, ve věci

žalobce: V. M.
bytem H. H.
zastoupený daňovým poradcem Ing. Františkem Mejtou
sídlem tř. Národní svobody 33, 397 01 Písek

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
pracoviště Hradec Králové
sídlem Slezská 839, 502 00 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3.12.2018, č. 460000/006941/18/010/ŠŠ

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podstatou žaloby je nesouhlas žalobce s pokutou ve výši 1.000 Kč, jež mu byla uložena za přestupek spočívající v tom, že Okresní správě sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí (dále jen „OSSZ“) neoznámil v předepsané lhůtě zahájení samostatné výdělečné činnosti.

2. OSSZ jako orgán I. stupně v rozhodnutí ze dne 27. 9. 2018 uznala žalobce vinným z přestupku dle § 54 odst. 2 písm. c) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“), neboť jako podnikající fyzická osoba neohlásil zahájení samostatné výdělečné činnosti dle § 48 odst. 1 písm. a) ZOPSZ ve lhůtě uvedené v § 48 odst. 4 téhož zákona (výrok I). Žalobce zahájil samostatnou výdělečnou činnost dne 3. 3. 2017. Za tento přestupek byla žalobci dle § 54 odst. 6 písm. a) ZOPSZ uložena pokuta ve výši 1.000 Kč (výrok II.). Orgán I. stupně konstatoval, že oznámení mělo být učiněno nejpozději dnem 10. 4. 2017, avšak žalobce jej učinil až dne 13. 8. 2018. Dále uvedl, že žalobce ztížil vedení evidence osob samostatně výdělečně činných (dále též jen „OSVČ“) a provádění jejich důchodového pojištění, nebylo možno stanovit výši pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a výše záloh na pojistné v zákonných termínech. Při stanovení výše pokuty současně přihlédl jak k tomu, že prodlení trvalo dlouhou dobu 16 měsíců, tak k tomu, že se jednalo o první pochybení, chybu žalobce sám napravil a nevznikla mu povinnost platit pojistné, neboť se jednalo o činnost vedlejší.

3. Odvolání žalobce žalovaná zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila. Nesouhlasila s tvrzením, že pokuta je nepřiměřená. Odvolání vypořádala především stran námitek žalobce, které se týkaly výše pokuty. Žalobce v odvolání potvrdil, že povinnost provést hlášení nesplnil včas, měl však výhrady k tomu, jak jeho jednání bylo posouzeno jako přestupek. Žalobce dále uváděl, že rozhodnutí je nezákonné, neboť sice ztížil vedení evidence, avšak povinnost platit pojistné nevznikla. V napadeném rozhodnutí žalovaná odmítla, že o podnikání žalobce OSSZ věděla dříve a že mohla, resp. měla žalobce na jeho povinnost upozornit. Žalovaná rovněž uvedla, v čem spočívá společenská nebezpečnost jednání a odmítla, že by byla eliminována tím, že žalobce dosáhl zisk pouze 785 Kč. Rovněž byla vypořádána údajná nekonzistentnost rozhodnutí OSSZ spočívající v tvrzeném sporu mezi ohrožením vedení evidence a následnou nulovou povinností platit pojistné.

4. Žalobce se včasnou žalobou podanou soudu dne 4. 2. 2019 domáhal zrušení v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované. Uvedl, že žalovaná jeho odvolání nesprávně posoudila, neboť napadl oba výroky rozhodnutí OSSZ a ne jen výrok II. o výši pokuty. Potvrdil, že se uvedeného opomenutí (nepodání včasného oznámení) dopustil, odmítal však, že by se jednalo o přestupek. Povinnosti uložené příslušnými zákony nejsou samoučelné, podstatné v jeho případě je, že opomenutí nemělo jakýkoli negativní dopad. Žalobci s ohledem na rozsah jeho podnikání nevznikla povinnost cokoli platit. Žalobcovu pochybení nemohlo ovlivnit řádný výběr pojistného či jiné platby. Žalobce pak v této souvislosti proto poukazuje na vnitřní rozpornost rozhodnutí OSSZ. Dle jeho textu byla totiž ztížena evidence OSVČ a provádění jejich pojištění, na druhou stranu však nevznikla povinnost cokoli platit. Jednalo se pouze o vedlejší činnost, která byla vykonávána v rozsahu nezakládajícím povinnou účast na důchodovém pojištění. Konečně napadá výši uložené pokuty.

5. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Vyjádřila se k míře společenské škodlivosti přestupku, připomněla, že žalobce podnikal již v minulosti, byl evidován a tak si mohl být své povinnosti vědom. Popsala rovněž, k jakým dalším účelům slouží vedení řádné evidence OSVČ. Odmítla, že by přestupek žalobce byl bagatelní právě z důvodu, že nevznikla povinnost hradit pojistné.

6. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rámci uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s.

8. Žaloba není důvodná. Soud nezjistil taková pochybení žalovaného, pro které by bylo namístež žalované rozhodnutí zrušit. Rozhodnutí není nezákonné, vady řízení soud nezjistil.

9. Relevantní právní úprava je následující:

10. Dle § 48 odst. 1 písm. a) věta před středníkem ZOPSZ platí: *Osoba samostatně výdělečně činná je povinna oznámit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení den zahájení (opětovného zahájení) samostatné výdělečné činnosti nebo spolupráce při výkonu samostatné výdělečné činnosti (dále jen "samostatná výdělečná činnost") s uvedením dne, od kterého je oprávněna tuto činnost vykonávat.*

11. Dle § 48 odst. 4 věta první téhož zákona platí: *Povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 3 je osoba samostatně výdělečně činná povinna splnit nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nastala skutečnost, která zakládá takovou povinnost.*

12. Dle § 54 odst. 2 písm. c) téhož zákona platí: *Fyzická osoba se jako osoba samostatně výdělečně činná dopustí přestupku tím, že neoznámí příslušné okresní správě sociálního zabezpečení ve stanovené lhůtě nebo stanoveným způsobem skutečnosti uvedené v § 48.*

13. Dle § 54 odst. 6 písm. a) téhož zákona platí: *Za přestupek lze uložit pokutu do 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) až c) nebo odstavce 2.*

14. První žalobní námitka spočívá v tom, že žalovaný měl opominout námitky žalobce proti výroku I. rozhodnutí OSSZ. Soud v uvedeném dává částečně za pravdu žalobci, že se může jevit jako poněkud zavádějící první věta čtvrtého odstavce na straně 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde žalovaná uvedla, že není zpochybňováno, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání uvedeného přestupku. Tuto část odůvodnění je však třeba vykládat v souvislosti s obsahem odvolání žalobce, ve kterém své opomenutí jakkoli nezpochybňuje. Lze tak dovodit, že žalovaná měla uvedeným textem především za cíl konstatovat to, že o skutkové stránce věci (opomenutí a pozdní ohlášení) nepanují pochybnosti. Žalobce totiž v závěrečné části odvolání namítal, že rozhodnutí je nezákonné z toho důvodu, že OSSZ uvedla, že žalobce ztížil možnost stanovit pojistné a současně však bylo uvedeno, že povinnost platit pojistné nevznikla. Toto byla však již argumentace OSSZ, která se zčásti týkala jak materiální stránky přestupku, tak úvah ke stanovení výše trestu. Sám žalobce totiž v odvolání mísil a proti sobě stavěl argumentaci důvody, kterou OSSZ především použila pro odůvodnění výše pokuty.

15. Námitka žalobce důvodná není. Pokud by soud měl připustit, že v odvolání byla fakticky sporována materiální stránka přestupku (porušení chráněného zájmu společnosti, společenská škodlivost), tak již rozhodnutí OSSZ úvahu o materiální stránce přestupku obsahuje v šestém odstavci na straně dvě odůvodnění. OSSZ konstatuje, že bylo ztíženo vedení evidence, atd. Následně žalovaný k odvolání v rozhodnutí konstatoval, že výrok I.

nebyl zpochybněn, avšak fakticky v následujícím textu odůvodnění se na stranách 3 a 4 vypořádal s otázkou společenské nebezpečnosti, tedy s tím, zda nesporné jednání žalobce, tj. naplněná formální stránka, naplnilo též znaky společenské nebezpečnosti. Žalovaný rovněž v rozhodnutí dostatečně odůvodnil a vysvětlil, že skutečnost, že žalobci nevznikla povinnost doplatku na pojistném, nemůže mít bez dalšího vliv na posouzení jednání jako přestupku. K uvedeným úvahám žalovaného nemá soud výhrady.

16. Druhou žalobní námitkou žalobce fakticky opakuje námitku odvolací, o které tvrdí (viz shora námitka první), že ji žalovaný nevypořádal. Argumentuje vnitřní nekonzistentností závěrů v odůvodnění správních orgánů, fakticky tak namítá nenaplnění materiální stránky přestupku. Opakovaně zdůrazňuje, že žalobci nevznikla jakákoli povinnost platit pojistné, a to, že jeho činnost byla vykonávána v rozsahu nezakládajícím povinnou účast na důchodovém pojištění.

17. Námitka není důvodná. K této námitce soud může opakovaně poukázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí, zejména jeho pasáže na straně 3 dole a na straně 4. Soud souhlasí s žalovaným, že společenskou nebezpečnost nelze vyhodnocovat podle toho, jaká výše příjmu či zisku dosaženého výdělečnou činností byla dosažena, což má návazný dopad na povinnost hradit pojistné. I při ztrátové činnosti je dána ohlašovací povinnost. Nelze na povinnost ohlášení ani rezignovat s tím, že pokud nebude třeba hradit pojistné, tak neohlášení zahájení podnikání není přestupkem, jak tvrdí žalobce. Tato skutečnost rovněž souvisí se zájmem společnosti na administrativním pořádku, jak uvedl žalovaný. Tvrzeň přístup žalobce by pak mohl vést k tomu, že ztrátová OSVČ či OSVČ nedosahující určitých příjmů by byla ohlašovací povinnosti zbavena. Takový přístup se z čehokoli nepodává, soud jej neschvaluje a odkazuje na další účely, pro které je evidence OSVČ u OSSZ vedena. Jedná se například o provázání registrů pro účely dávek státní sociální podpory, dávek v hmotné nouzi atd. Je pak bez vlivu, že žalobce opět může argumentovat tím, že o jakékoli dávky nežádal. Povinnost evidence byla zavedena zákonem s jistými cíli (jak uvedl žalovaný) a nelze ji účelově a v jednotlivostech nebourávat, jak se snaží žalobce.

18. Soud nespatřuje tvrzenou nekonzistenci v rozhodnutí správních orgánů, neboť z jejich odůvodnění je patrné, jak byly argumenty míněny. Pokud to žalobce nehodlá pojmout, není nadále třeba vést další polemiku s jeho názorem. Správní orgány obou stupňů, jejichž rozhodnutí tvoří jeden celek, vysvětlily, proč mají za to, že pochybení žalobce naplnilo jak formální stránku, tak materiální stránku přestupku. To, že žalobce nebyl povinen hradit pojistné, zmínily právě v souvislosti s tím, že to za prvé nemá vliv na posouzení materiální stránky přestupku a za druhé, že z toho důvodu uložily pokutu u spodní hranice sazby ve výši 1/10 maximální výměry. Soud rovněž připomíná, že projednávaným přestupkem dle § 54 odst. 2 písm. c) ZOPSZ (viz zákonný text shora) je již pouhé neoznámení skutečnosti a nikoli neoznámení skutečnosti, jež by mělo za následek to, že nebylo vybráno pojistné. Zákon tento přestupek evidentně konstruuje bez dalších navazujících podmínek, které by například, jak uvádí žalobce, měly být naplněny až tím, že povinnost hradit pojistné vůbec vznikla, či vznikla jen do určité výše.

19. Pokud správní orgány uvedly, že nebylo možné stanovit výši pojistného, je zřejmé, že tím směřovaly ke konstatování faktu, že žalovaný vůbec ohlášení neprovedl a tím nedal ani pouhou základní možnost správním orgánům posoudit, zda pojistné mělo být hrazeno

či nikoli. Následné konstatování, že povinnost platit pojistné nevznikla, je učiněno v souvislosti se stanovením sankce a bráno jako polehčující okolnost. Soud nesouhlasí s tím, že se jedná o argumentaci kruhem.

20. Závěrečná žalobní námitka se týká výše uloženého postihu. Žalobce uvádí, že v jeho případě je 1.000 Kč hodně, uhradil by sankci 100 Kč, byť by ji i tak považoval za nezákonnou. Argumentuje tím, že se snažil přivydělávat „nějakou korunu“ v druhém zaměstnání. I tato námitka je opakováním námitky odvolací, kterou žalovaný vypořádal na straně 3 napadeného rozhodnutí. Soud prvně uvádí, že dostatečné úvahy o výši pokuty učinil již orgán prvního stupně, který v případě žalobce vyhodnotil, jak polehčující okolnosti (první porušení, doložení oznámení bez vyzvání a nevzniklá povinnost hradit pojistné), tak okolnost přitěžující spočívající v délce trvání prodlení přesahující 16 měsíců. Tytéž úvahy poté zopakoval i žalovaný. Soud takovému odůvodnění nemá co vytknout.

21. Rovněž tato námitka proto není důvodná. Pokuta byla uložena v zákonném rozmezí a vzhledem k okolnostem případu ji soud považuje za přiměřenou. Orgán I. stupně i žalovaný ve svých rozhodnutích uvedly, jaké okolnosti vzaly v úvahu. Přihlédly jak k polehčujícím okolnostem (viz shora), tak k tomu, že prodlení trvalo 16 měsíců. Pokuta 1.000 Kč je jednou desetinou maximální výměry, u které není stanovena spodní hranice. Pokuta v řádu korun jistě smysl nedává. Částka 1.000 Kč je přibližně na úrovni běžné sazby pokuty za jízdu „na černo“ v MHD, kde rovněž zásadní škodlivý následek (jak argumentuje žalobce) rovněž nevzniká. Z argumentace žalobce je však patrné, že by se z principu nespokojil ani s pokutou velice nízkou, přičemž na soudním poplatku uhradil trojnásobek (sic!) uložené pokuty.

22. Žalobce argumentoval v odvolání tím, že jeho zisk za rok 2017 činil částku 785 Kč. Příjem, resp. zisk za rok 2018 již nezmínil. Za podstatné pro případ určení výše sankce soud považuje též to, že žalobce v odvolání nikterak nezmínil svoji majetkovou situaci a ani jinak nedokládal majetkové poměry. Pokud by se tak stalo, měl by žalovaný jistě povinnost v rámci rozhodování o odvolání tyto námitky zvážit právě ve vztahu k uložené pokutě.

23. Sankci proto nebylo nutno ukládat podle toho, jakého zisku žalobce dosáhl, neboť sama skutková podstata přestupku takové rozlišení neobsahuje a vymezení přestupku též nevyžaduje vznik nedoplatku na pojistném či jiný škodlivý následek. Žalovaný rovněž přiléhavě připomněl, že u žalobce se jednalo o opětovné zahájení činnosti OSVČ, což je spojené s tím, že žalobce byl již z minulosti srozuměn s ohlašovací povinností. Nejednalo se o skutečnost a povinnost zcela novou, což by taktéž mohlo mít vliv na přiměřenost uložené sankce. Správní orgány přiléhavě vysvětlily a odůvodnily, na základě jakých úvah výši pokuty stanovily. Jejich úvahy z mezí správního uvážení nevybočují. Soud tak uzavírá, že uloženou sankci má za přiměřenou a řádně odůvodněnou, nikoli uloženou v rozporu se zákonem.

24. S ohledem na shora uvedené soud žalobu za důvodnou nepovažuje, neboť žalobce na svých právech zkrácen postupem žalovaného nikterak nebyl. K porušení zákonů ze strany správních orgánů nedošlo. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

25. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 22. října 2019

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce